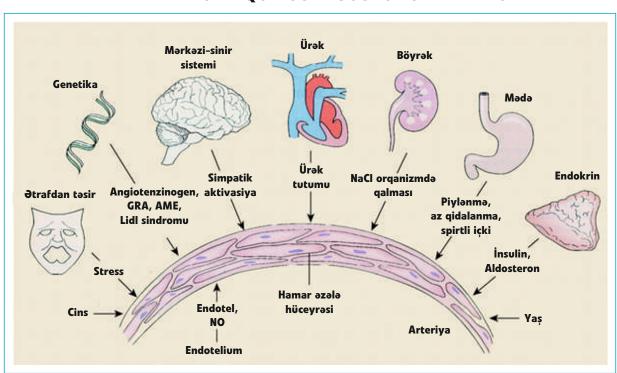

- Arterial hipertenziya birincili və ikincili olmaqla iki qrupa bölünür. Birincili arterial hipertenziya Hipertoniya xəstəliyi ayrıca bir xəstəlik olub əsas və aparıcı əlaməti arterial təzyiqin yüksəlməsidir. Birincili hipertenziyaya 90-95% hallarda rast gəlinir.
- İkincili arterial hipertenziya simptomatik hipertoniya adlanır və bu zaman arterial hipertenziya başqa xəstəliklər nəticəsində əmələ gəlir. İkincili hipertenziyaya isə 5-10% hallarda rast gəlinir.
- W Birincili hipertenziyanın səbəbləri: genetik faktorlar, həyat tərzi, artıq çəki, sigaret çəkmə, alkogol gəbulu və s.
- 💖 İkincili hipertenziyanın səbəbləri: xroniki böyrək xəstəlikləri, endokrin pozğunluqlar və s.
- Uzun müddət təzyiq yüksəlməsi ürəyin işemik xəstəliyinə, insulta, ürək çatışmazlığına, periferik damar xəstəliklərinə, görmə zəifləməsinə, xroniki böyrək xəstəliklərinə və s. bu kimi xəstəliklərə səbəb ola bilər.
- W Hipertoniya nadir hallarda öz simptomları ilə təzahür edir. İdentifikasiya məqsədilə skrininq testlərinin aparılması tövsiyyə edilir.

ARTERIAL TƏZYİQƏ TƏSİR GÖSTƏRƏN AMİLLƏR

Referans Klinik Laboratoriya Mərkəzində aparılan hipertenziya panellərinə daxildir:

хәѕтәгік	ALDOSTERON	KORTİZOL	RENIN
Birincili aldestoronizm (Konn sindromu)	↑	Normal	\downarrow
İkincili aldosteronizm	1	Normal	1
Böyrəküstü vəz çatışmazlığı (Addison xəstəliyi)	+	\	↑
Kuşinq sindromu	\	1	\

HİPERTENZİYA KİÇİK PANEL ✓ Qanın kliniki analizi ✓ Lipid paneli ✓ Qlükoza ✓ Aldosteron ✓ Na ✓ K ✓ Kreatinin ✓ Kortizol

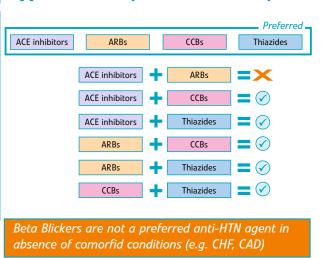
✓ Qanın kliniki analizi	
√ Lipid paneli	√ Qlükoza
√ Aldosteron	√ Na ✓I
√ Kreatinin	√ Kortizol
✓ Metanefrin	✓ Normetanefrin
√ Vitamin D2+D3	√ Bikarbonat
√ Renin aktivliyi	√ Sidik turşusu
√ Sidik cövhəri	√ Homosistein
√TSH √FT3	√ FT4

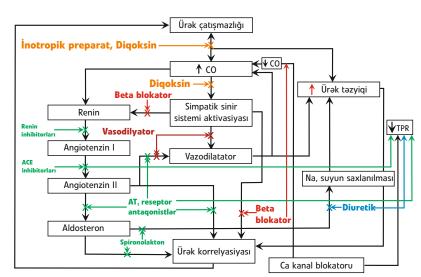
HIPERTENZIYA GENIS PANEL

ARTERİAL HİPERTENZİYANIN TƏSNİFATI (JNC7)				
Kateqoriya	Sistolik, mm Hg	Diastolik, mm Hg		
Normal təzyiq	90–119	60–79		
Yüksək normal təzyiq	120–139	80–89		
1-ci mərhələ	140–159	90–99		
2-ci mərhələ	160–179	100–109		
3-cü mərhələ	180	110		
Sistolik hipertenziya	140	<90		

ARTERIAL TƏZYIQIN YÜKSƏLMƏSINƏ SƏBƏB OLA BILƏCƏK FAKTORLAR	ARTERİAL TƏZYİQİN DÜŞMƏSİNƏ SƏBƏB OLAN FAKTORLAR
Adrenalin Noradrenalin Tiroksin Aldosteron Vazopresin Angiotenzin	Vazoaktiv bağırsaq peptidləri Bradikinin Prostoqlandinlər Histaminlər Asetilxolin Antral Natriuretik Peptid
Serotonin	Beyin Natriuretik Peptid Tip S Natriuretik Peptid

Hypertension (JNC 8 Guidlines)

KARDİOVASKULYAR

RISK PANELI

TƏTBİQİ:

Yayılmış xəstəliklərin əksəriyyəti poligendir, yəni bir çox fərqli genləri əhatə edir. Əlavə olaraq, son zamanlar aşkar olunan sübutlar gen-gen və gen-ətraf mühitinin qarşılıqlı təsirinin geniş yayıldığını göstərir.

Poligen xəstəlikləri tək gen xəstəliklərindən fərqləndirən əsas xüsusiyyət xəstəliyin irsi deyil, xəstəliyə meyillilik olaraq ötürülməsidir.

Bu isə xəstəliklərin genetik araşdırılmasının əhəmiyyətini yüksəldir. Çünki, bu formada əldə edilən məlumat fərdin xəstəliyə tutulma riskinin nə dərəcədə yüksək olduğunu bildirir. Bu məlumatın əldə olunması nəticəsində xüsusi tibb və ya həyat şərtləri ilə xəstəlikdən qorunmaq mümkün olur.

Əgər, damarlarınızda varikoz genişlənmə varsa siz risk qrupuna aid ola bilərsiniz. Kardiovaskulyar xəstəliklərdə önəmli olduğu bilinən gen polimorfizmlərinin təyini bunun vaxtında qarşısını ala bilər.

KİCİK PANEL

- √ Faktor XIII (F13A1)
- ✓ Beta fibrinogen 455 G>A
- √ İnsan Trombosit Antigeni1/Trombosit Reseptoru GPIIIa/(ITGB3)
- √ ACE I/D polimorfizmi
- √ Angiotenzin/ Angiotenzinogen (AGT)
- ✓ Angiotenzin II tip 1 reseptor polimorfizmi
- √ Cystathionine Beta-Synthase (CBS)

GENİŞ PANEL

- ✓ Angiotensin II Tip 1 Reseptor Polimorfizmi
- ✓ Angiotensinogen Polimorfizmi
- √ APO E Genotipi
- √ Beta Fibrinogen 455 G>A
- √ FII (Protrombin Gen Mutasiyası)
- √ FV Leiden
- √ FV H1299R Mutasiya Analizi
- √ MTHFR (A1298C)
- √ MTHFR (C677T)
- ✓ PAI 4G/5G
- √ HPAI a/b(GPIIb/IIIa)
- √ Faktor XIII (V34L)
- √ Cystathionine Beta-Synthase (CBS)